

Saksa saadik Tallinnas Saksa Välisministeeriumile. Telegramm

3. juuli 1940

President Päts võttis jälle ustava usaldusmehe vahendusel minuga kontakti. Ta teatas, et praegusest valitsusest, hoolimata üksikute ministrite osalt väga pahempoolsest orientatsioonist, ei ole sovetiseerimist ning Nõukogude Liiduga ühinemist oodata. Ometi ei saa ette näha, kas venelased ei sunni peale radikaalseid ümberkorraldusi. Ta ise püüab oma positsiooni nii kaua kui võimalik hoida, et maa [puudub üks sõna, ilmselt „ümberkorraldust”] Nõukogude süsteemile ja ühinemist Nõukogude Liiduga ära hoida, kuid arvestab ometi enda kõrvaldamise võimalust venelaste poolt, kuigi talle eesti rahva kõige laiematest ringkondadest saabub pidevalt poolehoiuavalduisi. President avaldas taas lootust, et Saksamaa oma majanduslike huvide tõttu Eestis astub bolševiseerimisele vastu. Peale selle teatas ta usaldusmehe kaudu, et venelased nõuavad Eesti sõjaväelt kahe nädala jooksul tingimuste loomist kahe tuhande lennuki vastuvõtuks, Tallinna lähedal asuvate merekindlustuste moderniseerimist ja armee võitlusvalmis seadmist. Võtsin informatsiooni vaid teadmiseks. Asepresident Kruus rõhutas oma kõnes taas täielikku välispoliitilist orienteerumist Nõukogude Liidule ja seostas seda jäägitu seljapööramisega Lääneriikidele. Põhjendamaks Eesti haaramist Punaarmee poolt, ta ütles, et Nõukogude Liit ei võinud oodata, kuni vaenlane [osa teksti puudub] idapiirile ilmub ja strateegiliselt tähtsad piirkonnad haarab. Punaarmee kaitseb Eestit kallaletungide eest. Välisminister* iseloomustas tööliste peetud peamiselt sisepoliitikat käsitlevas kõnes valitsust kui laia koalitsioonivalitsust, kes võitleb suurkapitali vastu, kui see peaks kavandatavatele sotsiaalsetele reformidele vastu astuma, ega võta vastu kapitali[stide] poolt esitatavaid korraldusi. Nõukogude komissar Ždanov on eilsest alates jälle siin. Läbirääkimiste tulemusi pole seni teada. Ära kutsutud Nõukogude saadikule Nikitinile ei [korraldatud] ametlikku lahkumisteremooniat, millest järeldub, et ta on sündmuste käigus ebasoosingusse langenud.

Frohwein

ADAP. Ser. D, Bd. X, S. 89. Tõlge saksa keelest.

*Nigol Andresen.